

Co warto wiedzieć o PCO – zespole policystycznych jajników?

Co to jest PCO?

Zespół policystycznych jajników (w skrócie – PCO) jest następstwem zaburzenia równowagi hormonalnej w organizmie kobiety, przejawiającym się podwyższonym poziomem androgenów (męskich hormonów płciowych). Nazwa tego schorzenia pochodzi z obserwacji, że u niektórych kobiet cierpiących na to schorzenie zaobserwowano występowanie w jajnikach licznych pęcherzyków lub cyst wypełnionych płynem (jajniki to parzyste narządy mieszczące się w miednicy mniejszej, których zadaniem jest wytwarzanie hormonów i komórek jajowych). Komórki jajowe są wytwarzane i dojrzewają w jajnikach do chwili ich uwolnienia (owulacji). Cysty na jajnikach tworzą się wtedy, gdy pęcherzyk zawierający komórkę jajową rośnie, lecz jej nie uwalnia. Te małe cysty same w sobie nie stanowią problemu zdrowotnego – nie jest to rak i nie trzeba ich usuwać.

Jak często występuje PCO?

Ocenia się, że zespół policystycznych jajników występuje u 5 – 10% dziewcząt w okresie powstania i kobiet dojrzałych. W USA najprawdopodobniej na schorzenie to cierpi około 4 mln kobiet.

Jakie są objawy PCO?

U kobiet cierpiących na PCO schorzenie to objawia się wielorako (patrz rysunek poniżej). Niektóre objawy mogą pojawić się u dziewcząt nastoletnich – wkrótce po pierwszej miesiączce. U kobiet mogą występować różne objawy PCO, lecz zazwyczaj jest to jeden z podanych poniżej a niekiedy wszystkie:

- rzadsze miesiączki lub ich brak – cykle mogą być nieregularne;
- rzadsza owulacja (uwalnianie komórki jajowej) lub jej brak, co może utrudniać zajście w ciążę lub powodować całkowitą bezpłodność;
- nadmierne owłosienie twarzy, klatki piersiowej, brzucha, pleców lub okolicy łonowej;
- trądzik lub przetłuszczanie się skóry;
- skłonność do tycia lub otyłość;
- pasma zgrubiałej, ciemnobrązowej a nawet czarnej skóry na szyi, w pachwinach i fałdach skórnych.

Do rzadziej występujących objawów zalicza się:

- rzędzenie włosów lub łysienie typu męskiego;
- małe wyrośle na skórze lub drobne, nadmiarowe pląty skórne w dołach pachowych lub okolicach szyi;
- zły profil lipidowy (wysoki cholesterol całkowity i niski poziom „dobrego” cholesterolu (we frakcji HDL).
- wysokie ciśnienie krwi (ponad 140/90 mmHg).
- cukrzyca.

Jaka jest przyczyna PCO?

Przyczyna zespołu policystycznych jajników dotychczas nie jest znana. PCO wydaje się być schorzeniem dziedzicznym i naukowcy usiłują ustalić, które geny są odpowiedzialne za jego występowanie. PCO występuje częściej u kobiet otyłych i takich, u których występuje wysoki poziom insuliny.

Jak wykrywa się PCO?

PCO wykrywa się wieloetapowo. Najpierw lekarz przeprowadza z pacjentką dokładny wywiad chorobowy ze szczególnym uwzględnieniem charakterystyki cyklu miesięczkowego, zdarzeń reprodukcyjnych i wykonuje rutynowe badania ginekologiczne. Jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie PCO, lekarz zazwyczaj przeprowadza ultrasonograficzne badanie jajników i zleca oznaczenia poziomu hormonów we krwi.

Jak leczy się PCO?

Choć nie istnieje żaden schemat leczenia przyczynowego, PCO można leczyć objawowo na kilka sposobów ze znakomitymi wynikami. Ginekolodzy często przepisują cierpiącym na to schorzenie kobietom pigułki antykoncepcyjne, które zazwyczaj łagodzą objawy. Pigułka antykoncepcyjna wyrównuje również cykle, obniża poziom męskich hormonów do normalnego, sprzyja leczeniu trądziku i spowalnia wzrost zbędnego owłosienia, które staje się również rzadsze i cieńsze. Pigułka antykoncepcyjna zapobiega rakowi macicy, który może być następstwem długotrwałego, nieleczonego PCO.

W osłabieniu objawów pomóc może stosowanie leków zwiększających wrażliwość organizmu na insulinę i zmiana stylu życia. Leczenie zewnętrzne łagodzi trądzik. Niepożądane owłosienie usuwa się zazwyczaj metodami mechanicznymi (depilacja, elektrokoagulacja, golenie, terapia laserem) lub chemicznymi (utlenianie, stosowanie depilatorów chemicznych). Regularne ćwiczenia fizyczne i dieta niskokaloryczna pozwalają zachować kontrolę nad nadwagą a także redukują objawy PCO.

Dla kobiet, które mają problem z zajściem w ciążę dostępne są leki wywołujące owulację i wyrównujące cykle miesięczne, co zwiększa szansę poczęcia dziecka. Więcej informacji na temat możliwości leczenia PCO i związanych z nim problemów zdrowotnych możesz uzyskać m. in. w placówkach Towarzystwa Rozwoju Rodziny.

Szczegółowe informacje na temat możliwości leczenia zespołu policystycznych jajników (PCO) w pobliżu Twojego miejsca zamieszkania uzyskasz w placówkach Towarzystwa Rozwoju Rodziny

Zarząd Główny Towarzystwa Rozwoju Rodziny
Poradnia Młodzieżowa i Rodzinna
00-331 Warszawa, ul. Sewerynow 4
tel./fax (22) 828 61 91, tel. (22) 828 61 92
e-mail: zgtrrw@free.ngo.pl

Ogólnopolska Lekarska Przychodnia Specjalistyczna
00-449 Warszawa, Plac Trzech Krzyży 16
tel.(22) 621 69 29, fax (22) 621 91 93

Lekarska Przychodnia Specjalistyczna
Poradnia dla Młodzieży i Rodziców
30-091 Kraków, ul. Bronowicka 73
tel. (12) 423 74 23

Lekarska Przychodnia Specjalistyczna
85-092 Bydgoszcz, ul.Karłowicza 26
tel. (52) 341 17 91

Lekarska Przychodnia Specjalistyczna
20-818 Lublin, Al. Kraśnicka 100

Poradnia Przedmałżeńska i Rodzinna TRR
45-064 Opole, ul.Damrota 6
tel./fax (77) 454 48 45, e-mail: trropole@free.ngo.pl

Poradnia, Ośrodek Interwencji Kryzysowej TRR
50-015 Wrocław, ul. Stawowa 1a
tel./fax (71) 342 14 13

Poradnia Młodzieżowa TRR
65-001 Zielona Góra, ul.Bohaterów Westerplatte 27
tel. (68) 325 37 87

Punkt Poradnictwa TRR
76-200 Słupsk, ul. Sienkiewicza 16
tel. (59) 840 07 70

Poradnia Młodzieżowa TRR
61-737 Poznań, ul. 27 Grudnia 19